

ki si jo je izbral — bila je vnukinja njegovega očeta, ni mogel spremiti pred oltar, ker tega ni dovolila njena mati. Pozno v starosti pa se je oženil z deklico štirideset let mlajšo od sebe. Jasno je, da tudi sedaj ni mogel biti posebno srečen, zlasti ker je bil silno mehkega in čutečega srca; toda kar si je naložil, je junaško nosil, iščoč v molitvi in potrpežljivosti srčnosti in moči in trdno zaupajoč, da previdnost božja vse prav vlada, ravnal se je po svoji devizi: „Vse v žizni — k velikomu sredstvo!“ Vse v življenju je sredstvo k velikemu, o čemur pa odločuje Največji in Najvišji.

Pesniti je začel že zelo zgodaj in kot 12-leten deček je spisal dramo „Kamiel, ili osvoboždenije Rima“. Izmed mnogih elegij in balad, ki jih je zložil, je omeniti zlasti: „Seljskoje kladbišče“, „Ljudmila“, „Svjetlana“, in „Majskoje utro“; najboljše delo njegovo pa je brez dvojbe pesem „Pěvec vo staně ruskikh vojinov“, ki jo je zložil pred bitko pri Tarutinu. Še bolj, kakor z lastnimi proizvodi, je povzdignil rusko slovstvo z izbornimi prevodi, ki jih je izvršil po delih najraznovrstnejših pisateljev svetovnega slovstva; prevajal je iz Byrona, Scotta, Graya, Homerja, Vergilija, Rousseaua, Chateaubrianda, Kotzebuea, Halma, Wielanda, največ pa iz Schillerja in Götheja, ki sta mu segala izmed vseh drugih najbolj v srce.

Žukovskega smemo imenovati prvega ruskega romantika: s svojimi deli je razdrobil zastarelo stavbo mrzlega klasicizma, ki se je takrat šopiril po Rusiji in držal v sponah rusko slovstvo, da se ni moglo svobodno razvijati dalje; ž njim je sekal pot, po kateri so stopali drugi ruski literatje naprej, in žetev, ki jo je sejal, ni mogla boljše obroditi, kakor v Puškinu in Lermontovu. — Iz vseh njegovih pesmi odseva blaga, z lahno melanholijo nadabnjena duša; v svojih delih ne proslavlja nikdar propalosti, marveč zbira le to, kar je najlepše; njemu sta življenje in poezija isto. A tudi v formalnem oziru pomenjajo njegove pesnitve velik napredek, kajti odlikujejo se po blagoglasju in krasoti jezika, kakršnega ni dobili pred njim v ruskem slovstvu.

Ob času, ko je Napoleon nameraval zadati Rusiji smrtni udarec, tedaj je vzplamtel tudi v srcu Žukovskega plamen domoljubja. V pesmih je vnel narod za boj proti francoskemu nasilniku in tudi sam je prijel za orožje. Celo carica je čitala te njegove pesmi. Opozorile so jo nanj, da ga je po srečno dokončani usodni vojni z Napoleonom poklicala na dvor, kjer je kmalu dobil nalog vzgajati prestolonaslednika. To važno postojanko je Žukovskij vestno izrabil ne sebi, tembolj pa Rusiji v slavo in v korist vseh, ki so se nanj obračali. V tem času se je tudi seznanil z Gogoljem in ga rešil propada. Na dvoru, kjer so tedaj večinoma govorili le francosko, je bil glasitelj lepote ruskega jezika ter se je trudil, da so ga praktično oveljavili na ruskem dvoru. Posebno važen vpliv je imel kot vzgojitelj velikega kneza

prestolonaslednika. Kot tak je mnogo potoval ter proučeval razne vzgojeslovce, posebno Pestalozzi-ja, da bi si napravil jasen in bogat načrt za vzgojevanje velikega kneza Aleksandra. To svojo nalogo je smatral Žukovskij za zelo vestno in važno; prepričan je bil, da bo vzgoja mnogo vplivala na poznejšega vladarja. Trudil se je posebno zato, da bi pri tej vzgoji ne bile prve vojaške vaje, marveč blaženje srca. Človekoljubje je hotel vcepiti Žukovskij velikemu knezu v srce in zato ga je na raznih potih večkrat tudi spravljaj v najožjo dotiko z ruskim narodom. Poznejši dogodki in vlada Aleksandra Osvoboditelja spričuje jasno, da je to delo Žukovskega bilo blagoslovljeno z lepimi uspehi. — Malo dni pred smrtjo je naročil svoji hčerki: „Pojdi in povej materi, da jaz plovem v ladji in da ji pošljem prvega goloba — svojo vero; drugi moj golob je — trpljenje, ki premine z menoj.“ — „Žukovskij“, piše „Žurnal dlja vseh“, „je veroval, ljubil in razumel vdejstvovati svojo ljubav ne samo v pesniški besedi, marveč tudi v življenju. V velikih preosnovah, katere je Rusija doživela za carstvanja Aleksandra II., je vel duh Žukovskega, njegovega vzgojitelja, plemenitega idealista in delavnega kristjana.“

—n.

Dvestoletnica ruskega časnikaarstva. Mnogo nad so gojili ruski časnikaarji, da se jim posreči ob slovesni dvestoletnici ruskega časnikaarstva povzdigniti glas za svobodo tiska. V zapadni Evropi je tisk v marsikaterem oziru prost do skrajnosti — bolj, nego je prav — v Rusiji pa čuva nad njim še vedno absolutistična cenzura. Časnikaarji so nameravali pri banketu skleniti tako svobodomiselnio izjavo. A ko je vlada izvedela za to nakano, jim je najostreje prepovedala vsako politično izjavo. Zato se je tudi vnema za proslavo precej ohladila. Dne 20. januarja je bilo slovesno časnikaarsko zborovanje v Odesi. Tam so si časnikaarji že sezidali velik dom za stare in onemogle časnikaarje („Uběžišče nemoščnih tružennikov pečati imeni A. S. Puškina“), in tu so zborovali pod predsedstvom P. A. Zelenega. Politične izjave niso sklenile nobene, pač pa so — brzozjavno izrazili svojo vdanost častnemu članu odeškega pisateljskega društva, velikemu knezu Konstantinu Konstantinoviču . . .

Nikolaj Aleksejevič Nekrasov (1822—1876). Dne 27. decembra se je izpolnila prva petindvajsetletnica po smrti tega pesnika, katerega struna je pevala žalost, obup in maščevanje. Trpki spomini na otroško dōbo in težki boji za obstanek v mladeniških letih, katera so mu potekala deloma v pesniškem sanjarstvu, deloma v vsakdanji službi dnevnega časnikaarstva — vse to se je družilo v njegovem značaju v grenko in temno nezadovoljnost. Potomec plemenite in nekdanj bogate rodbine, je videl sužniško življenje ruskega ljudstva, kot mladenič je pa v mestu